

Feestelijke speech door voorzitter Jan Hak '20 jaar BPG'

Ondersteund door een powerpointpresentatie (Woudrichem, 14 september 2012)

Geachte leden van BPG, vertegenwoordigers van onze landelijke FPG met voorzitter Jan Helder, geachte genodigden, Manifestpartners en vertegenwoordigers van de provincie, en natuurlijk het bestuur en de medewerkers van het eveneens jubilerende Brabants Landschap: allen hartelijk welkom bij de viering van 20 jaar belangenbehartiging voor particulier grondbezit in Brabant, door BPG en haar voorgangers.

Bijzonder welkom voor Mevrouw Ella ter Kuile en alle oud-bestuursleden. Ella was onze eerste voorzitter. Ik wens je tevens een spoedig herstel van de breuk van je heup.

Het is erg plezierig dat u in zo'n grote getale naar het Fort Altena bent gekomen om dit gezamenlijke jubileum te vieren. Ik wil graag voorzitter Bert van Dijk, directeur Jan Baan en zijn bestuur feliciteren met 80 jaar Brabants Landschap. We werken intensief samen, reden om het ook samen te vieren! Met als kroon op ons werk, het landgoederenboek, maar daarover straks meer.

Ik wil u graag de komende 15 minuten meenemen naar 'het ontstaan van BPG', het bereiken van de positie als 'gewaardeerde natuurbeheerder' en het doorontwikkelen naar een 'volwaardige speler voor het gehele buitengebied', met tot slot de visie richting het zilveren jubileum.

Het ontstaan van BPG

Begin jaren '90 ontstond de ontwikkeling, zowel vanuit de provincie als landelijk in gang gezet, om ook in Brabant gezamenlijk de belangen van de grondeigenaren te gaan behartigen, en te komen tot een eigen provinciale vereniging van particulieren. Tot dan was er, zoals bestuurder van het eerste uur, mevrouw Maria Berger, het zegt: 'voor elk belang een apart clubje'. Zo waren er bij de Brabantse grondeigenaren landelijke lidmaatschappen van:

- 'de Nederlandse Vereniging voor het Landelijk Eigendom'
- 'Nederlandse Vereniging van Landgoedeigenaren'
- 'de Vereniging van Boseigenaren' met 3 sectoren (overheid, TBO's en particulieren)

Brabantse Particuliere natuureigenaren waren in die periode in het zuiden in vier verenigingsverbanden actief:

- 2 vereniging van Brabantse boseigenaren, o.a. met als bestuurder voor het oostelijk deel dhr. Joseph Vos, destijds burgemeester van Sterksel en nu dijkgraaf Brabantse Delta. Dhr. van de Mortel, van Landgoed Baest, heeft zich binnen deze vereniging sterk gemaakt voor het rendement van de particuliere bossen. In het westen kwamen de boseigenaren op een informele wijze samen. Mevrouw ter Kuile heeft goede herinneringen, als voorzitter was ze tevens de vertegenwoordiger van de West-Brabantse particuliere boseigenaren.
- De Nederlandse Vereniging van Landgoedeigenaren was in het zuiden georganiseerd in 'Zeeland/West Brabant' en 'Oost-Brabant/Limburg'. De laatste was het meest actief. Deze eigenaren kwamen jaarlijks in een prima sfeer bijeen, voor lezingen en excursies, oa op kasteel Hillenraad te Swalmen. Bestuurlijk was hierbij dhr. Frits Bevolt actief, en later ook de huidige voorzitter van Limburgs Particulier Grondbezit, dhr. Frederik Nijpjes. Frits geeft aan dat deze vereniging zo'n 6 jaar actief is geweest. Hij is meegegaan naar het eerste bestuur van BPG.

Bovengenoemde verbanden zijn dus deels opgegaan in Brabants Particulier Grondbezit, zodat specifiek visie ontwikkeld kon worden met focus op het brede particuliere belang in Brabant. Met het ontstaan van BPG zijn is de regionale structuur van de Vereniging voor Boseigenaren verdwenen. De vereniging van Landgoedeigenaren is nog landelijk herkenbaar in de commissie Landgoederen van FPG.

In lijn met de aanpak van het landelijke bestuur met haar secretaris Ronnie van Woudenberg ontstonden uiteindelijk in alle drie de zuidelijke provincies zelfstandige verenigingen van grondeigenaren, aangesloten bij FPG. Vorig jaar hebben we het 100 jarig jubileum gevierd van FPG met haar rechtsvoorgangers. De leden van de oorspronkelijke verenigingen zijn 18 jaar terug verdeeld over de provinciale verenigingen aan de hand van de ligging van hun grondbezit. Brabantse eigenaren van agrarische gronden en natuurcampings sloten zich daarmee aan bij BPG waardoor de vereniging sterker werd en de integrale belangen van alle particuliere grondeigenaar behartigend konden worden.

Bij de start was ca. 8000 ha aangesloten. Rond het jaar 2000 was het ledenaantal en het oppervlak verdubbeld. Het oppervlak bestond globaal uit 50% 'Natuur en Bos' en 50% agrarische gronden. Tegenwoordig vertegenwoordigt de vereniging ca 17.000 ha welke in eigen of gezamenlijk bezit is van ca 270 leden. In toenemende mate vertegenwoordigen we ook eigenaren van terreinen t.b.v. golf, landschapscampings en andere publieksactiviteiten en natuurlijk nieuwe landgoederen. Wat onze leden vanaf het begin met elkaar verbindt: duurzaam grondbezit, met niet alleen aandacht voor economie en ecologie, maar ook landschap en cultuurhistorie. Er komen dan ook veel particuliere monumentale en cultuurhistorische gebouwen voor. BPG maakt onderdeel uit van de landelijke Federatie Particulier Grondbezit, met 2000 leden/eigenaren van in totaal 200.000 ha eigendom.

1. Het bestuur o.l.v. mevrouw Ella ter Kuile- van der Hoeven: 'particulieren worden gewaardeerde natuurbeheerders'

Het bestuur van het eerste uur, zij hebben de basis gelegd voor onze bijzondere vereniging:

- Mevr. Ella ter Kuile van der Hoeven. Zij kon oa terugvallen op haar ervaringen opgedaan op Landgoed de Moeren en in het landelijk bestuur van Natuurmonumenten.
- Mevr. Maria Berger, landgoed de Wamberg, bekend met het bosbeheer en de cultuurhistorie.
- Dhr. Frits Bevert, nauw betrokken bij de bezittingen van de familie Marggraff.
- Verder waren de familie de Munck en de heren Jan van Dulmen en Johan Mulders vanaf het begin actief als betrokken en kundige bestuursleden.

Frequent werd er vergaderd en 1x per jaar kwamen de leden bijeen. Overigens kan ik u melden dat in 20 jaar tijd er ook ruim 20 bestuurders actief zijn geweest! Daarnaast hebben de adviseurs van Hoven en van Nierop en de stafmedewerkers het bestuur en de leden ondersteund. Dank voor ieders inzet! Het bezoek aan de notaris i.v.m. de statuten is gebracht door de eerste adviseur, dhr. Han ter Laak, destijds woonachtig te Helmond. Oud-burgermeester ter Laak (o.a. van de gemeente Heusden) begeleidde vanuit FPG de verdere uitwerking van de statuten.

Het doel was destijds: maak aan de Provincie en Waterschappen duidelijk dat er particuliere grondeigenaren zijn en dat zij aan de slag willen. In die tijd was het uitgangspunt bij de overheid 'natuur = TBO'. In feite kwamen we, door het leggen van deze contacten, in beeld als 4^e terreinbeheerder. Stap voor stap kon ook aandacht worden gegeven aan de opvolging van het grondbezit. Juist het continueren van het bezit zorgt voor behoud van de eigenheid en het karakter. Nog een quote uit de beginjaren: 'Het Brabants Particulier Grondbezit is erop gericht te bevorderen dan het particuliere grondbezit en beheer meer dan tot nu toe in de belangenafweging bij ruimtelijke ordening, inrichting en beheer wordt betrokken'.

Een mijlpaal per 1995: zetel in de Provinciale Commissie Natuur en Landinrichting (PCNL), met mevrouw Berger en later Johan Mulders als vertegenwoordiger. Mevrouw Berger was ook de eerste vertegenwoordiger van BPG en LPG in het landelijk bestuur van FPG.

In 1997 is er een ledenvergadering op de Pannehoef, het terrein van BL, niet doorgedaan, uiteindelijk gingen de leden naar Landgoed de Moeren. Wat er speelde vermelden de notulen niet, in ieder geval wordt dit vandaag meer dan goed gemaakt.

Waardering dat BPG destijds werd uitgenodigd om zitting te nemen in het Brabantse NatuurBeschermingsoverleg. Toen al was er een prima samenwerking met Jan Baan en het Brabants Landschap. Na Ella ter Kuile heeft Frieda Hof deze bijeenkomsten bezocht en nu neemt John Mommers de honneurs namens BPG waar.

Bij het doorlopen van het archief viel een brief op, gericht aan de provincie Noord-Brabant, dd. 30 dec 1996, waarin het bestuur te kennen gaf dat 'vervreemding aan particuliere eigenaren in bepaalde gevallen wel mogelijk moet zijn!' Het heeft nog 15 jaar geduurd voordat hier landelijk een goede basis is gelegd.

Eind jaren '90 stonden de volgende onderwerpen op de agenda: streven naar betere contacten met de provincie (o.a. programma Beheer, de afrondingskaarten, de EHS), contacten leggen met NCB-Tilburg en BMF, participeren in de streekcommissies (o.a. de Meierij, waar later een landgoederenprogramma is uitgevoerd), vaststellen van de statuten. Er is zelfs een huishoudelijk reglement opgesteld, wat door FPG als voorbeeld in andere provinciale verenigingen is gebruikt. Tot slot wordt ingezet op betere samenwerking met Natuurmonumenten en vergelijkbare organisaties 'teneinde op termijn als particuliere eigenaren voldoende basis in de gemeenschap te blijven houden'. Samen met LNV, directie Zuid, wordt aandacht besteed aan het opstellen van beleidsplannen voor landgoederen.

Het Faunabeheer werd reeds vanaf de beginperiode behartigd door Michel Jamin. Hij heeft namens BPG zitting in de Brabantse FBE. Tijdens onze laatste voorjaarsvergadering, in de Westpolder, heeft hij laten zien dat de samenwerking met ZLTO en de TBO's ook op dit onderdeel resultaten oplevert en dat het zeker voor de komende jaren zaak is elkaar vast te houden.

2. De 2e periode van 10 jaar: 'naar een volwaardige speler voor het hele buitengebied'.

Met de komst van een nieuwe generatie bestuurders met ondergetekende als voorzitter per 2003 gingen we een nieuwe fase in, met meer aandacht voor de economische aspecten.

Op de basis van de periode van Ella was er een sterke positie op het groene front. Nu kwam daar ook de samenwerking met ZLTO en inzet op duurzame ontwikkelingen bij.

Er werd door het bestuur een nieuwe strategische agenda opgesteld, waarin de ervaringen uit het bedrijfsleven zichtbaar werden:

- Verder uitwerken van strategie en jaarplan
- Professionele ondersteuning door de stafmedewerker: Leon van Nierop, Jeroen, later René, als Regiocoördinator van het zuidelijk cluster.
- Een speciale BPG website vanaf 2004 en het eigen beeldmerk werden ontwikkeld, wat ook een stimulerende werking had binnen FPG.

In het kader van jubileum hebben we, zoals u heeft gezien, een nieuw logo ontwikkeld. Het versterken van de herkenbaarheid, onze creativiteit en onze samenwerking binnen en buiten de provincie willen we hiermee benadrukken, met tevens de verbondenheid met FPG.

- Samenwerking met Provincie, Brabants Landschap en andere partners werd uitgebouwd.

Hierdoor konden stappen gezet worden op de dossiers, zoals:

- 'Rood voor Groen', samen met het Coördinatiepunt
- 'Particulier Natuurbeheer', met de gehele openstelling van EHS voor particulieren
- 'Economische dragers voor landgoederen'

Op uitnodiging van de provincie stonden BPG en Brabants Landschap aan de wieg van de notitie 'rood voor groen'. Er is een helder kader opgesteld, waar binnen enkele jaren enkele honderden grondeigenaren voor in waren. Op basis van dit kader en de gezamenlijke begeleiding gingen zo'n 90 initiatiefnemers door met planvorming en het bleek voor de initiatiefnemers veel energie te kosten om het tot een goed einde te brengen. Om het proces te versnellen hebben we vier jaar terug betrokken wethouders en ambtenaren bijeengebracht, en hier op Fort Altena aan de hand van goede voorbeelden bijgepraat. Nog dit voorjaar hebben we een veldbezoek georganiseerd om ook aan ambtenaren en partners te laten zien hoeveel meerwaarde een goed landgoedplan heeft. Vanmiddag kunt u dit zelf waarnemen bij ons lid 'landgoed Kraaiveld'.

Samenwerking

BPG beoogt haar doelen in samenwerking met partners te bereiken. Samen o.a. met de Provincie Noord-Brabant, Brabants Landschap en ZLTO, maar ook met Waterschappen en terreinbeheerders hebben we gewerkt aan de realisatie van de EHS, de EVZ's en de landbouwstructuur. In de aanloop van de statenverkiezingen zijn we ons gaan organiseren als 'Manifestpartners'.

De basis voor deze samenwerking is gelegd tijdens de historische bestuurlijke reis naar China, naar Nanjing (2006). Deze reis was zeer succesvol. Ten eerste heeft de provincie op basis van de uitwisseling tijdens de reis gemeend BPG met 1 fte te gaan ondersteunen, om de gezamenlijke projectdoelen te behalen. Ten tweede is een klap de samenwerking met de partners, hier aanwezig,

op een hoger niveau gebracht. De latere bestuurlijke reis naar Merode (2010) bracht o.a. nieuwe impulsen om tot 40% particuliere natuurbeheer bij de realisatie te komen. Helaas zijn we ingehaald door de brief van Bleker, waardoor de uitvoering stil kwam te liggen.

Door de steun van de provincie heeft BPG de afgelopen jaren professioneel kunnen werken aan landgoedversterking, de Monumentale Lanenregeling en particulier natuurbeheer. De opgebouwde samenwerking, zoals bij het Landgoederenboek, met het Coördinatiepunt Landschapsbeheer bij Brabants Landschap is in 2008 geborgd in een bijzondere 'Samenwerkingsovereenkomst'. Deze is ondertekend ten huize van ons oudste lid, Harrie van Iersel, in het bijzijn van de gedeputeerden Hoes en Rüpp.

Nu komen we door de samenwerking met ZLTO en de Agrarische Natuurverenigingen in een nieuwe fase. Op een efficiënte wijze kunnen de veldcoördinatoren met 'boeren, burgers en buitenlui' aan de slag met versterking van natuur en landschap. GLB komt hierbij in beeld.

Ook hebben we met ZLTO en BL aan de basis gestaan van het certificeringsmodel. Het IPO was verrast dat we dat we gedrieën de uitdaging zijn aangegaan en het model in Brabant hebben uitgewerkt en getest. Inmiddels zorgen we samen met IPO, EL&I en FPG voor de landelijke uitrol, wat ook voor de gelijkberechtiging een goede zaak is. Certificering vormt een belangrijke peiler voor particulieren om het eigen beheer, samen met partners, te versterken en uit te breiden.

Dat we elkaar binnen de provinciegrenzen opzoeken en samen de zaken aanpakken noemen we met trots het 'Brabants Model'. Deze krachtige aanpak heeft een voorbeeldfunctie. Het is opvallend dat landelijke problemen nogal eens via de Brabants 'band' worden opgelost. Ook dit biljarten zit ons in het bloed.

Bij BPG zijn we bruggenbouwers, vanuit onze middenpositie. We stemmen in het 'Zuidelijk Cluster' met onze burens Limburgs Particulier Grondbezit en Zeeuws Particulier Grondbezit onze inbreng bij FPG af. Maar ook slaan we de brug met onze collega's van Landelijk Vlaanderen in samenwerking met FPG naar Brussel. Op deze wijze zijn we aangesloten bij de European Landowners Organisation. De samenwerking met Vlaanderen is voor de komende jaren kansrijk, mogelijk met als vertrek een gezamenlijk Zuid-Nederlands/Vlaamse landgoeddag in 2013.

Ik wil nog specifiek inzoomen op de prettige samenwerking met de provincie Noord-Brabant. Het is een goed gebruik om met onze Commissaris der Koningin elke jaar een bezoek te brengen aan een landgoed. Zowel met mevrouw May-Weggen en als met Wim van de Donk is een prima relatie opgebouwd. We stellen de komst van de Commissaris, vanmiddag, dan ook zeer op prijs. Met de gedeputeerden voor Ecologie en voor Ruimtelijke Ontwikkeling hebben we frequent overleg. De uitgezette lijnen zijn terug te vinden in het natuur- en ruimtelijke beleid. Het is hoopgevend dat zowel de beleidsnota 'Uitnodigend Groen' als in de aanpak van Landschap van Allure er kansen zijn en er ruimte aan particuliere grondeigenaren wordt geboden. Het is nu zaak initiatieven aan te melden.

Samen met onze zustervereniging Particuliere Historische Buitenplaatsen (VPHB) hebben we met gedeputeerde van Haften het contact opgepakt in het kader van cultuurhistorie. We zoeken samenwerking met Erfgoed Brabant en het Monumentenhuis.

Ook ambtelijk is er een goede aansluiting, voorheen in het 'Provinciaal Kennissteunpunt Programma beheer', nu in de werkgroep 'Natuur en Landschap'. De voorlichting, het subsidiestelsel en de beheertypekaarten komen daar aan de orde. Vorig jaar heeft mevr. Marly Bloem onze leden geïnformeerd over de herijking, op landgoed de Moeren. Het directeurenoverleg Natuur en Landschap staat onder leiding van Simon Middelkamp, daar stemmen we de hoofdlijnen af.

Helaas is deze aansluiting bij de start van de reconstructie (2000) niet in alle gebieden tot stand gekomen, ondanks herhaaldelijke politieke toezeggingen. Het is nog spannend of we nu wel de bestuurlijke aansluiting in de regio's kunnen vinden. De door Paul Rüpp toegezegd zetel in de PVUR heeft het mogelijk gemaakt op provinciaal niveau onze reconstructie-onderwerpen in te brengen.

Projecten.

Een opsomming van de diverse projecten en ontwikkelingen waar BPG met name de laatste 10 jaar betrokken was:

notitie nieuwe landgoederen, particulier natuurbeheer (voorlichting, onderzoek, realisatie), landgoedversterking, lanenplannen, certificering, herijking, cultuurhistorie, wandelpaden, trekkende schaapskudde, landgoedproducten, landgoederenboek, Innovatieplatform Duurzame Meierij, inzet van vouchers en Has-onderzoek, Natura 2000 gebieden, diverse landgoedconvenanten, structuurvisie, verordening ruimte, cultuurhistorische waardekaart, bestemmingsplannen, etc. etc.

Tevens leverende we via FPG landelijke input landelijk op diverse dossiers, waaronder: NSW, natuurbeleid, invoering certificering en pacht. Het betreft een breed veld waaruit blijkt hoe geïntegreerd de Brabantse Grondeigenaar aan de slag wil.

Specifiek wil ik kort ingaan op 3 aandachtsvelden:

a. Particulier Natuurbeheer

Met provincie en partners zijn we met de ruim 20.000 ha nieuwe natuur aan de slaggegaan, met als target 5800 ha particulier natuurbeheer. Tot op heden is er ruim 1000 ha van de 10.000 ha gerealiseerd door particulieren, o.a. door het gezamenlijk project 'natuur in eigen hand'. De inventarisatie van BPG heeft nog een 750 ha concreet in beeld gebracht. Gezamenlijk zijn we ingehaald door de Rijksbezuinigingen en de herijking. Samen met de provincie en de manifestpartners zetten we ons in om de resterende 6000 ha RijksEHS en 3000 ha provinciale EHS te realiseren. De afspraken over het aandeel van 40% particuliere natuur blijven overeind. Immers, particulieren hebben zowel laten zien in staat te zijn de nattere Rijksnatuur te beheren, als creatief te zijn, om met nieuwe verdienmodellen, samen met het goed gekende bedrijfsleven, het provinciale deel af te maken. Innovatief omgaan met de voorraad van bbl-grond doet wonderen. We willen zeker participeren in nieuwe vormen van gebiedsprocessen.

b. Samenleving en LandgoedTREKKERS

Landgoederen vormen knopen in het landschap, waar, meerdere functies samenkomen. Deze knopen vormen een belangrijk netwerk voor mens, dier en milieu. Via het opgezette meerjarenproject 'LandgoedTREKKERS' versterken we deze verbindingen. BPG is gestart met herstel van de ruim 200 km **Brabantse Particuliere Lanen** welke volgens de studie door de HAS voor 2/3 in matige tot slechte staat verkeren. Gedeputeerde Onno Hoes heeft destijds onze alarmbel gehoord en prompt is de succesvolle Brabantse 'Lanenregeling' geboren. 5 jaar terug vormde dit programma het cadeau voor '75 jaar Brabants Landschap'. Inmiddels zijn van 20 landgoederen de ingeleverde plannen goedgekeurd. Na 3 uitvoeringsbeschikkingen is het nu wachten op een nieuwe openstelling. Het is dringend gewenst om de regeling, wellicht in combinatie met 'landschap van allure', weer open te stellen, om een ecologische, landschappelijke en sociale ramp te voorkomen, immers ook de wandelpaden zullen afgesloten moeten worden.

In het kader van dit programma is ook gekeken naar de haalbaarheid om rondtrekkende schaapskuddes op meerdere landgoederen heide duurzaam te beheren. Bij de doorlevering van het Mob-complex aan landgoed de Rozephoeve zijn verschillende van u getuige geweest dat we met de kudde aan de slag zijn gegaan. Vanuit BPG is de speciale **Stichting 'Trekende Kempenkuddes'** opgericht. Het is een gouden formule, echter door het unieke rondtrekken met een hogere kostprijs. Juist het trekken past in de cultuurhistorie. Dank aan de provincie dat de eerste jaren ondersteund zijn. Met Onno Hoes is destijds afgesproken dat we desnoods gezamenlijk met de kudde naar Brussel wandelen om de gewenste financiering te borgen.

c. Het Landgoederenboek

Het idee voor het landgoederenboek stamt uit de nadagen van de periode 'Ella ter Kuile'. Niemand kon bevroeden dat het traject nog zo'n 10 jaar zou duren. In de periode dat dhr. Lambert Verheijen gedeputeerde was is het idee van het landgoederenboek voor het eerst bestuurlijk aan de orde gesteld. In onze vergaderstukken kunnen we terugvinden dat dhr. Verheijen op 1 januari 2005 is overgestapt, van gedeputeerde naar Dijkgraaf. Verder is te lezen: 'op 11 oktober vindt een afspraak plaats tussen dhr. Verheijen en de heren Hak en Van Bouwdijk Bastiaanse plaats in het kader van de projectsubsidie voor het te ontwikkelen boek.' We zijn verheugd over de uiteindelijke bestelling van de provincie. Mogelijk dat we de nacalculatie nog mogen bespreken.

Anno 2012

Als voorzitter van BPG ben ik trots op onze inbreng bij genoemde ontwikkelingen, dit ter versterking van particulier bezit in Brabant. Jaren van eendrachtige bestuurlijke samenwerking, in goede afstemming met de verschillende Colleges van Gedeputeerde Staten en de Manifestpartners laten nu concreet zien dat particulieren werkelijk in staat zijn landschap te onderhouden, lichte en 'zware' natuur te beheren en cultuurhistorische en nieuwe landgoederen te behouden en te versterken.

Centraal staat voor de komende jaren de duurzame instandhouding van het eigendom zoals agrarische gronden, en ook natuurterreinen, bossen, landschapscampings en golfterreinen met een hoge natuurwaarde. Veel van deze aspecten komen met de noodzakelijke economische dragers samen in het begrip 'Landgoed'. Dit kunnen uiteraard historische landgoederen zijn, zoals het meer dan 100 jaar 'jonge' Rozephoeve en het 'oude' Baest uit de 12^e eeuw, maar ook in nieuwe landgoederen zie je wonen, werken, natuur en recreëren samenkomen.

3. VISIE - BPG "wat willen we de komende 5 jaar bereiken?" (25 jaar BPG)

BPG richt zich ook voor de komende jaren op belangenbehartiging, versterking van het netwerk en ondersteunende projecten. Onze visie richt zich op duurzaam en maatschappelijk verantwoord beheer van het landschap door de particuliere eigenaren. Centraal staan de volgende items:

1. Positie grond eigenaar, gelijkberechtiging
 - Participeren in de gebiedsontwikkeling voor versterking en uitbreiding particuliere natuurterreinen; kavelruil (natuur-)gronden en nieuwe concepten zoals het 'gebiedslandgoed Westpolder'
 - Fiscale spoor: aandacht voor overgang van agrarisch 'natuur-bedrijf', idem bij ruiling van TBO – gronden met NSW-landgoed-bezit.
2. Realisatie EHS met 40% particulier natuurbeheer
 - met voorrang doorleveren aan/omvormen t.b.v. particulieren i.s.m. het bedrijfsleven. Hiervoor samen met de provincie enkele kansrijke cases verkennen waarop we het gedachtegoed van het advies SER-Brabant kunnen toepassen.
 - Gezamenlijk blijvend ondersteunen van bestaande en nieuwe particuliere natuurbeheerders door educatie en certificering (individueel, landelijk)
 - SNL: met speciaal aandacht voor een adequate vergoedingen, zoals voor bossen
 - Natura 2000: ecologie en lokale economie met elkaar verbinden, ruimte geven voor particulier initiatief binnen en rond de RijksEHS, vgl de provinciale EHS
3. Het verder ontwikkelen van het ondersteuningsmodel Veldcoördinatoren Natuurbeheer voor heel Brabant.
4. Faciliteren BPG om de gevraagd professionele projectmatige input te kunnen blijven leveren.
5. Nieuwe landgoederen:
 - Rood voor Groen: faciliteren van initiatiefnemers, ook richting gemeente en provincie
 - Ruimte geven hoe de wooneenheid per 5 ha wordt ingevuld
 - De samenwerking tussen nieuwe landgoedeigenaren m.b.t. het beheer versterken.
6. Historische Landgoederen en Buitenplaatsen
 - Nieuwe economische dragers ondersteunen: stappen zetten met passende rode ontwikkelingen, in lijn met 'Landschappen van Allure (goed voorbeeld: convenant Velder; aandacht voor Marggraff, de Utrecht)
 - Samen met de Vereniging Particuliere Historische Buitenplaatsen zetten we ons in voor meer steun vanuit de (groene) BRIM
 - Adequate toepassing van financieringsregeling voor historische complexen
 - Ondersteuning/samenwerking herstel historische zand/kerkepaden
 - Samen met Erfgoed Brabant, ontsluiten van informatie, het met de eigenaren ontwikkelen van toeristische concepten.
7. Landbouw en Landschap
 - Structuurverbetering in combinatie met het nieuwe GLB doorvoeren zodat de Nederlandse Landbouw wereldspeler blijft
 - Heldere eisen stellen m.b.t. beeldkwaliteit, architectuur en inpassing in het landschap

- Continue bewaking en control mbt Humane en diergezondheid
 - 25-35% stoppende boeren een nieuwe rol te laten pakken in het landschap en de plattelandseconomie
8. Overigen
- Toezicht buitengebied: samenwerking met particulieren incl. de eigen BOA's. Houd de BOA's in de benen!
 - Ontwikkelen van Landgoed *TREKKERS* en de resultaten gezamenlijk implementeren bij 'Gastvrije Landgoederen'

Tot slot

Vandaag vieren we beide jubilea en onze samenwerking. De komende jaren kunnen we verdere stappen zetten, in lijn met het provinciale beleid, t.b.v. renderend duurzaam particulier grondbezit. We wensen alle aanwezige grondeigenaren veel succes met de verdere ontwikkelingen en instandhouding van het grondbezit. De vereniging BPG zal u hierbij blijven steunen. Geachte aanwezigen, wij vragen juist in deze tijd steun voor het particulier initiatief waarvoor we ons graag richten tot de aanwezige partners. Grondeigenaren zijn in staat om stappen te zetten, om landschap te versterken, om EHS te realiseren en te beheren. Steun onze initiatiefnemers en slecht onnodige (veelal bureaucratische) hindernissen. Dan zult u zien dat er veel meer particuliere parels, ook in Brabant, kunnen schitteren!

Dankwoord, na de presentatie van het landgoederenboek

Het landgoederenboek laat zien dat er nog steeds prachtige landgoederen en buitenplaatsen in onze provincie zijn. Nu de overheidsmiddelen teruglopen, zullen we meer en meer zelf aan de slag moeten om middelen bijeen te brengen en kennis te verspreiden. Speciaal hiervoor presenteren we vandaag samen met het Brabants Landschap en de Brabantse leden van de Vereniging Particuliere Historische Buitenplaatsen de 'Stichting Vrienden van Brabantse Landgoederen'. U zult bij de uitgifte van de boeken een flyer krijgen van deze nieuwe stichting, welke wij van harte aanbevelen. Dank voor uw komst en ik spreek de wens uit dat we over 5 jaar wederom samenkomen voor 25 jaar BPG.

Ik wil in het bijzonder bedanken de particuliere eigenaren van het landgoed Kraaiveld, waar we te gast mogen zijn: Jan en Astrid Luiten, Martin en Anja de Weerd en Corné en Feike de Keijzer. Jan Baan richt zich in zijn dankwoord tot Wilco en Debina de Zeeuw, de initiatiefnemers van het landgoedplan. Jan Hak bedankt ook Maarten en Wilma Crezée, waar de wandeling vanmiddag is gestart. Dank voor uw medewerking, jullie zijn werkelijk 'gastvrije landgoederen'.

Graag een extra applaus voor de muziek van 'De Zilvervloot', dank voor de prima contacten met Naomie. Natuurlijk wil ik Brabants Landschap, in de personen van Bert van Dijk en Jan Baan hartelijk danken voor de samenwerking op deze dag.

We willen iedereen hartelijk danken voor de medewerking. Onze bijzondere dank gaat uit naar het organisatieteam van vandaag, Annelieke Kelderman, Beppie van Gompel en René de Bont. En dan natuurlijk Carlo Braat, in de voorbereiding en vandaag op alle fronten aanwezig. Carlo bedankt. Heeft u belangstelling voor de vereniging BPG als toekomstig lid of donateur, meldt u dan bij René de Bont of een van de bestuursleden. De informatiemap met de jubileumaanbieding ligt voor u klaar. Ook kunt u bij vertrek het speciale herfstnummer van Brabants Landschap meenemen, met info over het landgoederenboek. Heeft u nog geen boeken besteld, u kunt vandaag als lid/begunstiger nog voor de voorintekenprijs van 29,50 euro kopen. In de boekhandel komt de prijs op 40 euro.